

Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift: fra lokalfaunistik til nationalt videnskabeligt tidsskrift

HANS MELTOFTE

Da Dansk Ornitologisk Forening blev dannet i 1906, var udgivelsen af et fagligt ornitologisk tidsskrift et af de primære formål. "At Tidsskriftet i første Række vil behandle Danmarks Fuglefauna er en Selvfølge, men ogsaa paa Fuglelivet i vore nordlige Bilande vil der blive lagt særlig Vægt; ... og intet, der vedrører Fuglene og deres Liv, skal være udelukket..." Og tidsskriftet forblev langt den væsentligste aktivitet for DOF indtil 'nybruddet' omkring 1960, hvor der kom gang i fredningsarbejdet, og hvor *Feltornithologen* blev det populære foreningsblad (se kapitlet side 188). Tidsskriftets centrale status fremstod dog markant flere årtier endnu, hvor trykkeudgifterne stod som det allerførste punkt i foreningens budgetter – og derfor var det første, oppositionelle deltagere på generalforsamlinger og repræsentantskabsmøder fik øje på, når der skulle spares!

Ikke desto mindre er tidsskriftet nu udkommet årligt med omkring 200 trykte sider i 100 år! Og i alle de år har tidsskriftet været det centrale organ for den seriøse ornitologi i Danmark samt på Færøerne og i Grønland. Det er her størstedelen af resultaterne af såvel de professionelle som amatørornitologernes arbejder er blevet publiceret. Men status har ændret sig meget væsentligt fra at være foreningens centrale aktivitet til at være et blad, som man aktivt skal tilmelde sig for at få, og som der konstant skal argumenteres for at opretholde (se også kapitlet side 307). Samtidig er mulighederne for at publicere andre steder blevet stærkt udvidet i takt med internationaliseringen af ornitologien gennem de sidste årtier.

Fra få til mange muligheder

Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift (DOFT) har aldrig været den eneste mulighed for at publicere ornitologiske artikler i Danmark. Et "yderst ringe" *Ornithologisk Tidsskrift* blev udsendt med fire numre allerede i 1890-91 (Salomonsen 1956), og ved starten på DOFT i 1906 havde Dansk Naturhistorisk Forening udgivet *Videnskabelige Meddelelser fra dansk naturhistorisk Forening* i 57 år – de første mange år under navnet *Videnskabelige Meddelelser fra den naturhistoriske Forening i Kjøbenhavn* – og Naturhistorisk Forening for Jylland havde udgivet *Flora og Fauna* i 17 år. Hertil

kommer et nu fuldkommen glemt tidsskrift ved navn *Naturen og Mennesket: illustreret Maanedsskrift for Naturkundskab og Naturbeskrivelse*, som udkom mellem 1889 og 1896. Disse tre tidsskrifter har bragt en lang række ornitologiske artikler og afhandlinger.

Nok så kuriøst var det, at Baron H. Rosenkrantz på Dansk Jagtforenings repræsentantskabsmøde i 1906 fremførte, at oprettelsen af en ornitologisk forening i Danmark med eget fagtidsskrift var overflødig, idet jagtforeningen mente, at *Dansk Jagttidende* udmærket kunne udfylde den funktion (Schiøler 1906). Sandt at sige fremkom der faktisk en hel del faunistisk stof i Dansk Jagttidende i de år, men egentlige ornitologiske artikler, nej det bragte man aldrig.

I dag er forholdene helt anderledes. Faunistiske arbejder udkommer i et væld af rapporter og serier, lige fra DOFs lokalafdelingers lokalrapporter til faglige rapporter og bøger fra forskningsinstitutioner og universiteter, hvor også de fleste mere omfattende faglige arbejder publiceres. DOF udgiver således løbende denne type publikationer, inklusive mere markante publikationer såsom *Større danske fuglelokaliteter* (Ferdinand 1971) med resultaterne af foreningens lokalitetsregistrering 1960-69, og *Fuglenes Danmark* (Grell 1998) med resultaterne af vores seneste atlasprojekt 1993-96 (se kapitlet side 197).

Professionelle ornitologer publicerer helst deres videnskabelige artikler i såkaldt 'internationale' videnskabelige tidsskrifter, hvor 'international' her bruges i en meget speciel betydning som en statusbetegnelse – en status som DOFT endnu ikke har opnået. Blandt alle verdens ornitologiske tidsskrifter er det kun 15, der har 'international' status, heriblandt det nordiske *Journal of Avian Biology*, tidligere *Ornis Scandinavica*. Hertil kommer en række økologiske og generelt videnskabelige tidsskrifter, som der er megen prestige ved at publicere i. I det hele taget er der nu så meget prestige forbundet med publicering i 'fine' tidsskrifter, at DOFT i dag har en anden placering og funktion. Vi skal primært være et nationalt ornitologisk tidsskrift, der dækker feltet lige under de 'internationale' tidsskrifter, men stadig med en høj faglig standard, og med en national såvel som international målgruppe.

Fra kravlegård til professionelt tidsskrift

Det er ikke nogen let opgave at balancere i dette spændingsfelt. Hvis DOFT bliver for videnskabeligt, skræmme vi let amatørornitologerne fra at forsøge sig med faglige bearbejdnings. Hvis vi sænker kravene, bliver vi uinteressante for de professionelle ornitologer. Og vi har i høj grad brug for begge parter. De professionelle ornitologer er særdeles vigtige både for at fastholde et højt fagligt niveau i DOFT og dermed sikre foreningens faglige troværdighed, og som 'rollemodeller' for de mange amatørornitologer, der skal sikre indsamlingen af de data, som en stor del af foreningens naturpolitiske argumentation bygger på. Og her har vi en meget stærk tradition i Danmark for samarbejde amatører og professionelle imellem. Vi har undgået den kløft, der er mellem disse to grupper selv i vores nordiske nabolande. Det er i høj grad foreningens og tidsskriftets fortjeneste, og noget vi konstant skal være opmærksomme på.

DOFT skal fortsat være et respekteret fagligt tidsskrift, som både publicerer amatørornitologernes arbejder og er 'kravlegård' for biologistuderende, der er ved at lære håndværket, og dertil er et oplagt sted for de professionelle arbejder, der har svært ved at finde plads i 'internationale' tidsskrifter.

Men det bliver mere og mere vanskeligt at gøre sig gældende som amatør. Hvor man tidligere kunne skrive lige ud af landevejen, forventes der i dag et betydeligt kendskab til statistik og til den relevante internationale litteratur, hvis ens arbejde skal vinde fagligt gehør. Her er det positive samarbejde mellem amatører og professionelle igen helt afgørende, idet amatørerne i DOFT kan se, hvordan en undersøgelse planlægges og gennemføres, og hvordan man griber en bearbejdning af data an. Ikke mindst er der i mange tilfælde et direkte samarbejde parterne imellem, sådan at en eller flere professionelle hjælper amatøren med at gennemføre et godt fagligt projekt. Men det kræver stor gensidig respekt og hensynsfuldhed.

Otte redaktører har lavet næsten alt arbejdet i 100 år

Da første nummer af DOFT udkom i 1906 var det i et lidt mindre format end nu, og i en så dårlig kvalitet, at det kort efter blev genoptrykt. Men det havde DOFTs to Viber på forsiden (se titelbladet), tegnet af kunstneren Gerhard Heilmann (som også tegnede en serie af danske pengesedler, bl.a. den berømte 'Plovmand' med den dengang svimlende

Fig. 1. Førfuglen *Proavis*, som Gerhard Heilmann forestillede sig den i et triaslandskab, og som han beskrev den i en serie af meget bemærkelsesværdige afhandlinger i DOFT (Heilmann 1913-1916). Bemærk de tre 'førfugle' i baggrunden.

værdi af 500 kr.). Selvsamme Heilmann publicerede en af datidens mest bemærkelsesværdige afhandlinger i 7.-10. årgang af DOFT om fuglenes oprindelse (Heilmann 1913-1916; Fig. 1) – se også Palm (1989) og Christiansen (2003). I 1926 blev Heilmanns afhandling udgivet som bog i England under titlen *The Origin of Birds* (se også kapitlerne side 165 og 276).

Heilmanns Viber prydede i uændret form DOFTs forside i 82 år, og motivet er den dag i dag foreningens logo i en form, der er grafisk moderniseret af Jon Fjeldså. Og tro ikke, at farvetryk i DOFT er noget nyt. Allerede i de første årgange var der farvetavler af meget høj kvalitet, bl.a. udført af Heilmann, men dengang som nu måtte forfatterne selv skaffe finansieringen – eller selv betale!

Ingen i foreningen har nogen sinde fået løn for at lave DOFT. Tidsskriftet blev de første mange årtier lavet af én redaktør alene, men dengang var redaktionsarbejdet også væsentligt lettere end i dag. Dels kunne de, der indsendte artikler til tidsskriftet, rent faktisk skrive, og dels så man ikke nær så kritisk på kvaliteten af indholdet, som man er nødt til i dag. Derfor bestod redaktionsarbejdet mest i et begrænset antal rettelser i forfatternes ofte håndskrevne

manuskripter, inden det hele kunne sendes videre til et trykkeri, som stod for sats og opsætning. Et brev til en indsender fra den 3. december 1957 lyder således i al sin høflige enkelthed:

Hr. Reklametegnerlev Johs. Frederiksen,
Tesdorpfsvvej 55, F.

Mange tak for tilsendelsen af Deres interessante "mindre meddelelse", som det vil være mig en fornøjelse at offentliggøre i tidsskriftet.

Med venlig hilsen
Deres Finn Salomonsen, dr. phil.

I dag er det et kæmpearbejde at rette artiklerne til, så de holder en acceptabel faglig og sproglig standard. Informationsmængden er så stor og trykkeudgifterne så høje, at artiklerne skal være overordentligt koncise i stil og indhold. Derfor er redaktøren inde og redigere – om ikke i hver eneste sætning, så i hvert fald i hvert eneste afsnit i praktisk taget alle artikler. Siden 1973 har DOFT tillige været offset-trykt, hvilket har indebåret, at redaktionen har lavet en kladderombrydning af hele tidsskriftet – med saks og klister – og det gør vi endnu. Der er i dag så mange tabeller og figurer i de fleste artikler, at det ikke kan overlades til et trykkeri at sætte det op, og selv at lave ombrydningen på skærm ville være et endnu større arbejde.

Tidsskriftets første redaktør O. Helms varetog opgaven i 14 år (1906-1920), og blev siden foreningens formand (1929-1941). Den længstfungerende 'gamle redacteur' var Finn Salomonsen, som redigerede 16 årgange (1945-1961 med enkelte pauser), og som tillige var foreningens formand i årene 1960-1971. Det var dengang det videnskabelige arbejde havde højest prioritet i DOF (se kapitlet side 109), hvilket også fremgår af, at antallet af trykte sider og videnskabelige artikler var meget højt i denne periode (Tabel 1). Samtidig blev tidsskriftet for alvor internationalt orienteret (se nedenfor). Men Salomonsens rekord er for længst overgået af vores nuværende redaktør, Kaj Kampp, som indtil nu har fungeret i 23 år, dvs. siden 1984! Blandt de øvrige kan nævnes Robert H. Stamm 1921-30, Bernt Løppenthin 1931-37, R. Hørring 1938-1943, Anders Holm Joensen 1965-72 og Bent Pors Nielsen 1973-81. Fem andre har fungeret i tre år eller mindre. Med undtagelse af O. Helms, der var læge, har alle redaktører haft en naturvidenskabelig baggrund.

Anders Holm Joensen var den første redaktør, der havde en medredaktør. Det var Jan Dyck, som

stod for Mindre Meddelelser. Under Bent Pors Nielsen blev redaktionen stærkt udvidet, så den nåede op på de 5-8 medlemmer, som vi har nu.

At være redaktør af DOFT er formentlig det mest utaknemlige frivillige job, man kan have i foreningen. Erfarne forfattere ved godt, at en dygtig redaktørs indsats altid forbedrer et manuskript, men alligevel er det sjældent med den store taknemlighed, at man bliver sat til at lave tingene om, eller ser sine ting lavet om.

Kaj Kampp har som vores nuværende redaktør udmærket sig ved at producere et tidsskrift, som formentlig aldrig har været af en bedre sproglig og faglig standard. Amatørornitologer, der forsøger sig som forfattere for første gang, bliver hjulpet til at få et godt resultat ud af det, mens professionelle ornitologer får rettelser og kommentarer uden om-svøb. For afhandlinger (men ikke rapporter) er der foruden redaktøren altid mindst en referee, der har set manuskriptet igennem, før det accepteres til publicering. På 'internationale' tidsskrifter er der to eller tre i reglen anonyme referees på hver artikel.

I løbet af de 100 år har DOFT publiceret 1374 videnskabelige artikler mest om undersøgelser, der bygger på registreringer ude i naturen. Arkivfoto.

Tabel 1. Antallet af sider og artikler i DOFT pr 10-år samt procentdelen af artiklerne, der var engelsksprogede. Rubriceringen af artiklerne tager udgangspunkt i det land, hvor observationerne er gjort. Mindre meddelelser er ikke betragtet. Sidetallet er eksklusive foreningsmeddelelser.

	1907-16	1917-26	1927-36	1937-46	1947-56	1957-66	1967-76	1977-86	1987-96	1997-06
Sidetotal	2267	1695	1724	2489	2738	2384	1902	1885	2004	2454
Danmark	100	79	87	136	115	98	107	96	88	90
Færøerne	1	1	6	2	11	7	4	5	4	7
Grønland	8	10	7	4	15	16	17	27	15	12
Norden	7	12	12	6	18	7	5	3	0	4
Europa	5	1	1	4	7	3	2	1	1	0
Verden	11	1	2	2	11	8	8	4	3	3
Generelt	4	2	4	5	4	0	2	7	1	3
I alt	136	106	119	159	181	139	145	143	112	134
Engelsk (%)	0	0	0	3	19	34*	43	28	29	34

* Heraf 1 tysksproget

Fra bredt fortællende faunistik til stringente videnskabelige artikler

I de 100 år, DOFT er udkommet, er der trykt 21 542 sider og 1374 videnskabelige artikler i tidsskriftet (Tabel 1), og det er intet mindre end en guldgrube af viden om Danmarks fugle. Sidetallet har varieret meget fra år til år, men set over 10-årsperioder, har både antallet af sider og artikler været i samme størrelsesorden i alle årene. Der er dog sket ganske markante ændringer i indholdet, idet f.eks. antallet af internationalt orienterede artikler er steget betydeligt.

Den første engelsksprogede artikel kom i 1939 og omhandlede antallet af æg, som Sølvmågerne på Græsholm ved Christiansø kunne lægge, når man konstant fjernede de nylagte æg (Salomonson 1939). Det må have været noget af en revolution med en 'udenlandsk' artikel dengang, men fra 1945 (!) var der fast engelsksprogede resuméer til alle artiklerne – dog undtagelsesvist tysksprogede sammenfatninger.

De første mange år var artiklerne mest fortællende beretninger om fuglelivet på en lokalitet eller i en egn af landet. Mange af dem var nærmest notitser om særlige observationer, som i dag i bedste fald ville blive trykt under Mindre Meddelelser. Tidsskriftets allerførste artikel er ganske typisk for denne periode, idet den beskriver *Fuglenes Forårstræk 1906* omkring Esbjerg (Klinge 1906). Artiklen begynder "Det var mig en kær Adspredelse paa mine Spadsereture og mindre Udflugter i Foraarstiden at iagttage Fuglene, efterhaanden som de fra Trækket vendte tilbage til Egnen eller paa deres Rejse videre nordpaa aflagde en lille Visit her." Herefter følger en mængde spredte enkeltiagttagelser med datoer, men meget få talangivelser.

Andre artikler er af typen *Fuglelivet i Ærme-lunden 1 Juledag 1909* (Scholten 1910) eller *Iagttagelser fra en Jyllandsrejse i Sommeren 1924* (Koefoed 1925), mens en tilsvarende artikel om *Rovfugletræk ved Falsterbo* (Tåning 1933) formentlig er den allerførste artikel overhovedet om fugletrækket på dette Europas bedste træksted. Hør blot, hvad Åge Vedel Tåning, dengang en af Danmarks mest fremtrædende ornitologer, skriver efter besøget 29. august – 2. september: "Jeg kan straks her bemærke, at jeg på disse få dage sikkert så flere rovfugle, end jeg tilsammen havde set i Danmark i de sidste 20 år. ... Overalt var der rovfugle, glidende over, smuttende fra fyrretræ til fyrretræ, kredsende mellem bevoksningerne ... Jeg var meget forbavset, – var dette ikke varmehallucinationer?"

Selv om de fleste artikler gennem alle årene primært er faunistiske – hvilke arter, hvor mange og hvornår – er der omkring 15-25% egentlige biologiske artikler allerede i de første årtier, og andelen stiger gennem årene til omkring 50% fra omkring 1970. Det er primært blandt disse artikler, samt grønlandske og andre udenlandske, at de relativt mange engelsksprogede artikler fra det sidste halve århundrede findes (Tabel 1), og det er også omkring dette tidspunkt, at artiklerne begynder at følge en fast disposition med "Indledning", "Materiale og metode", "Resultater" og "Diskussion", sådan som det nu er standard i videnskabelige tidsskrifter.

Mange artikler kredser om den massive forfølgelse af fuglene og om de landskabsændringer, som trængte fuglelivet tilbage mange steder, men før DOFs første store projekter i 60erne og 70erne (se kapitlerne side 100 og 197), er kun få underbyggede med data.

Tabel 2. Alle forfattere til artikler i DOFT, som er citeret mindst 10 gange i løbet af de sidste 60 år i såkaldt 'internationale' videnskabelige tidsskrifter. Kun første forfatter er nævnt, så der kan godt have været flere forfattere på nogle af artiklerne. Data er sammenstillet på basis af en litteratursøgning foretaget ved brug af ISI Web of Sciences database, og opstillingen er lavet af Kasper Thorup og Kaj Kampp.

Forfatter	Antal citeringer	Antal artikler	Citeringer pr artikel
J. Rabøl	98	18	5,4
F. Salomonsen	79	27	2,9
H. Lind	68	7	9,7
H. Meltofte	42	13	3,2
A.P. Møller	41	17	2,4
J. Dyck	36	7	5,1
A. Nørrevang	29	8	3,6
L. Hansen	28	9	3,1
C. Hjort	28	9	3,1
H. Poulsen	28	11	2,5
K. Kampp	26	6	4,3
P. Lyngs	22	6	3,7
L. Ferdinand	20	4	5,0
K.D. Christensen	19	1	19,0
E. Hartby	19	1	19,0
O.H. Jørgensen	19	3	6,3
H. Noer	19	2	9,5
F.S. Andersen	18	3	6,0
O. Frimer	14	5	2,8
S. Asbirk	13	5	2,6
D. Boertmann	13	4	3,3
J. Fjeldså	13	6	2,2
K.S. Frederiksen	12	2	6,0
A.H. Joensen	11	5	2,2
T. Andersen	10	1	10,0
T. Bregnballe	10	2	5,0
P. Hald-Mortensen	10	2	5,0
A.B. Hall	10	3	3,3

De nordiske artikler udgør en særlig historie, idet deres aftagen gennem årene hænger sammen med, at der efterhånden blev startet nationale ornitologiske tidsskrifter i de andre nordiske lande: Finland 1924, Sverige 1942, Norge 1958, Island 1983. Med til historien hører jo, at Island var en del af det danske kongerige indtil 1918 og i personalunion med Danmark indtil 1944. DOFT var således i mange år en nærliggende mulighed for publicering af ornitologiske artikler fra andre nordiske lande.

Fra den øvrige verden er en artikel om fuglene på De Dansk Vestindiske Øer (Mortensen 1909) naturligt nok en af de første – der var kun otte år til vi solgte øerne til USA.

Monografier er i de sidste 25 år i stigende grad blevet trykt i DOFT. Den allerførste var ovennævnte mammutarbejde af Heilmann. De næste var O. Helms' (1918-1919) store faunistiske arbejde om *Fuglene ved Nakkehølleford* på Sydfyn og Lindhardt Hansens (1962) *Fugle på Lolland-Falster*, som hver fyldte flere numre af tidsskriftet. Siden 1981 har der været syv store monografier om så

forskellige emner som træk og overvintring af grønlandske fugle (Lyngs 2003) og populationsdynamikken hos Grågæssene i Utterslev Mose (Kampp & Preuss 2005).

En særlig kategori af faunistiske artikler er de årlige rapporter fra DOFs Sjøldenhedsudvalg og Rapportgrupper, som har været trykt i tidsskriftet fra hhv. 1965 (Dyck et al. 1970) og 1988 (Christensen et al. 1990).

Endelig er der en lille gruppe af mere generelle artikler af den art, som nu trykkes som Aktuelt-artikler. Et eksempel er *Darwin som Ornitolog* (Heilmann 1909) i anledning af 100-året for Charles Darwins fødsel.

National og international betydning

Videnskabelig publicering er formentlig verdens mest kollektive kultur. Alle stiller deres resultater kvit og frit til rådighed for alle og enhver. Forfatterne får ikke penge for at udgive deres resultater, og vi andre skal ikke betale for at bruge dem. Det eneste, man som abonnent skal betale for, er produktionsomkostningerne for tidsskrifterne, og

dem kan man endda slippe for at betale, hvis man er så heldig at bo i et land med offentligt tilgængelige biblioteker.

Og resultaterne bliver brugt. Kommunikationsvejen er, at resultaterne fra videnskabelige artikler primært bliver brugt i et stadig mere udbygget netværk af afhandlinger, sådan at ethvert nyt arbejde bygger videre på snesevis af tidligere arbejde. Dernæst bliver de samlede resultater brugt i referenc værker såsom *Handbuch der Vögel Mitteleuropas* (Glutz von Blotzheim m.fl. 1966-1997) og *The Birds of the Western Palearctic* (Cramp m.fl. 1977-1994), og endelig bliver de formidlet i populære værker såsom *Fuglene i Danmark* (Meltofte & Fjeldså 2002). F.eks. er der referencer til 409 tidligere arbejder i min disputats om *Vadefugletrækket gennem Danmark* (Meltofte 1993), hvoraf 44 er artikler fra DOFT. Tilsvarende er der i størrelsesordenen 8000 referencer blot i bind 1 af *Handbook of the Birds of the World* (del Hoyo et al. 1992).

Internationalt opererer man med et mål for tidsskrifters gennemslagskraft i form af en 'impact factor'. Den er så lille for DOFT, at den fortaber sig i promillerne, men det er ikke ensbetydende med, at vores artikler ikke bliver brugt internationalt. Impact factor'en bygger alene på citeringer i de ovenfor omtalte få 'internationale' tidsskrifter, men det er jo kun toppen af isbjerget. Langt mere interessant er det f.eks. at se på, hvor meget vi bliver citeret i standardværker som *Handbuch der Vögel Mitteleuropas* og *The Birds of the Western Palearctic*. Og hverken her eller i serien *The Birds of North America* er jeg stødt på oplagte DOFT-artikler, som ikke er citerede.

Og selv om promillerne er små, så bliver der citeret masser af DOFT-artikler også i de 'internationale' tidsskrifter. Igennem de sidste 60 år er der således 1224 citeringer af 433 DOFT-artikler helt tilbage fra tidsskriftets start. Topscorer er Jørgen Rabøl med 98 citeringer af 18 artikler, mens Finn Salomonsen kommer på en andenplads med 79 citeringer af 27 artikler (Tabel 2). Denne opstilling tager ikke hensyn til antallet af artikler, som de pågældende forfattere har publiceret i DOFT. Gør man det, er Hans Lind absolut topscorer med 68 citeringer og i alt 10 artikler i DOFT; 35 af citeringerne gælder hans artikel om ungefodringsadfærd hos Strandskaden (Lind 1965), et arbejde som er blevet en klassiker inden for adfærdsbiologien (Fig. 2). Den 'fineste' reference er vel den til Hans Christensens mindre meddelelse i 2002, som er refereret i artiklen om den omdiskuterede genopdagelse af Elfenbensnæbbet Spætte i det førende tidsskrift *Science* (Fitzpatrick et al. 2005)!

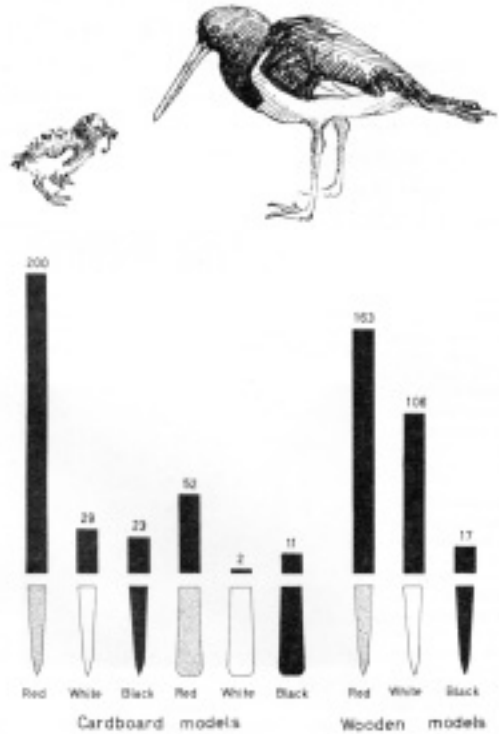

Fig. 2. Resultaterne af Hans Linds undersøgelse af betydningen af Strandskadens røde næb, når ungerne tigger føde af forældrefuglen. Søjlerne angiver antallet af ungernes hak mod pap- og træmodeller i forskellige farver, og spidse røde 'næb' stimulerer tydeligvis ungerne mest (fra Lind 1965).

Det er groft sagt antallet af citeringer, der afgør, om man som videnskabsmand har haft succes her i livet eller ej. Eller med andre ord, om ens arbejde bliver brugt og er til glæde for andre.

Referencer

- Christensen, H. 2002: Female Black Woodpecker *Dryocopus martius* roosting far from its nest. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 96: 187-188.
- Christensen, R., M. Munk, H. Skov & J. Smidt 1990: Fugle i Danmark 1988. Årsrapport over observationer. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 84: 105-144.
- Christiansen, P. 2003: Oprindelsen af fuglene – og af fuglenes flyvning. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 97: 275-282.
- Cramp, S. m.fl. (red.) 1977-1994: The birds of the western Palearctic. – Oxford University Press, Oxford.

- del Hoyo, J., A. Elliott & J. Sargatal (red.) 1992: Handbook of the Birds of the World. Vol. 1. – Lynx Edicions, Barcelona.
- Dyck, J., J.R. Jacobsen, E. Kramshøj & J. Rabøl 1970: Rapport fra sjældenhedsudvalget med oversigt over godkendte forekomster 1965-69. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 64: 126-151.
- Ferdinand, L. 1971: Større danske fuglelokaliteter. Bind 1. – Dansk Ornithologisk Forening.
- Fitzpatrick, J.W., M. Lammertink, M.D. Luneau, T.W. Gallagher, B.R. Harrison, G.M. Sparling, K.V. Rosenberg, R.W. Rohrbaugh, E.C.H. Swarthout, P.H. Wrege, S.B. Swarthout, M.S. Dantzker, R.A. Charif, T.R. Barksdale, J.V. Remsen, S.D. Simon & D. Zollner 2005: Ivory-billed Woodpecker (*Campephilus principalis*) persists in continental North America. – Science 308: 1460-1462.
- Glutz von Blotzheim, U.N. m.fl. (red.) 1966-1997: Handbuch der Vögel Mitteleuropas. – Aula-Verlag, Wiesbaden.
- Grell, M.B. 1998: Fuglenes Danmark. – Gads Forlag og Dansk Ornitologisk Forening.
- Hansen, L. 1962: Fugle på Lolland-Falster. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 56: 1-32, 97-128, 145-226.
- Heilmann, G. 1909: Darwin som Ornitolog. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 3: 61-67.
- Heilmann, G. 1913-1916: Vor Nuværende Viden om Fuglenes Afstamning. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 7: 1-71, 8: 1-92, 9: 1-160, 10: 73-144.
- Helms, O. 1918-1919: Fuglene ved Nakkebøllefjord. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 12: 77-156, 13: 1-32, 93-206.
- Klinge, M. 1906: Fuglenes Forårstræk 1906. Iagttagelser fra Esbjerg-Egnen. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 1: 5-13.
- Kampp, K. & N.O. Preuss 2005: The Greylag Geese of Utterslev Mose. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 99: 1-78.
- Koefoed, A. 1925: Iagttagelser fra en Jyllandsrejse i Sommeren 1924. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 19: 101-102.
- Lind, H. 1965: Parental feeding in the Oystercatcher (*Haematopus o. ostralegus* (L.)). – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 59: 1-31.
- Lyngs, P. 2003: Migration and winter ranges of birds in Greenland. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 97: 1-167.
- Meltofte, H. 1993: Vadefugletrækket gennem Danmark. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 87: 1-180.
- Meltofte, H. & J. Fjeldså (red.) 2002: Fuglene i Danmark. – Gyldendal.
- Mortensen, T. 1909: Fuglelivet paa De Dansk-Vestindiske Øer. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 3: 151-161.
- Palm, S. 1989: Gerhard Heilmann og teorierne om fuglenes oprindelse. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 83: 6-10.
- Salomonsen, F. 1939: Oological Studies in Gulls. I. Egg-producing Power of *Larus argentatus* Pont. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 33: 113-133.
- Salomonsen, F. 1956: Dansk Ornithologisk Forenings oprindelse og udvikling. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 50: 253-266.
- Schiøler, E.L. 1906: Generalforsamling. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 1: I-III
- Scholten, G. 1910: Fuglelivet i Ærmelunden 1 Juledag 1909. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 4: 58-60.
- Tåning, Å.V. 1933: Rovfugletræk ved Falsterbo. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 27: 69-73.